

Izhaja vsako sredo in petek zjutraj.
 Štane za celo leto 15 L
 » » pol leta 8 »
 » » četrt leta 4 »
 Za inozemstvo celo leto lir 40.
 Na naročila brez do poslanih naročilne se ne moremo ozirati.
 Odgovorni urednik: Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 75

V Gorici, v sredo 3. oktobra 1928

Leto XI.

Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo vnaprej. — List izdaja konsorcij »Gor. Stražec«. — Tisk Katoliške tiskarne v Gorici, Riva Piazzetta št. 18.
 Uprava in uredništvo: ulica Mameli št. 5.
 St. poš. tek. rač. 11/1147.
 Telef. int. št. 309.

Svareč opomin.

Zadnjič smo v posebni beležki naznanili, da smo prejeli iz Argentinije več žalostnih pism, ki svare pred lahkomišelnim izseljevanjem v to daljno, tujo deželo. Naj za danes priobčimo samo eno teh bridkih sporočil. Pisano je bilo 18. avgusta t. l. v San Juanu v Argentiniji. Podpisano je od več vipavskih in tudi nekaterih dalmatinskih fantov. Glasi se:

»Argentinija brezposelna! Vidi mo, da se še vedno naše ljudstvo izseljava in beži v tujino, večkrat celo nevede kam. Prosili bi vsakega, da bi pazljivo prečital in si dobro vzela v spomin naslednje besede:

Danes biva okoli 14.000 Slovencev tu v Argentiniji. Lahko pa rečemo, da ima od vseh teh tisočev komaj 500 ljudi primerno stališče. Največ nas je, da zaslužimo le majhen prihranek za bodočnost. Premnogi pa nimajo zaslužka niti za vsakdanji kruh, ker se zelo težko dobi delo ali pa je delo samo od danes do jutri.

In potem govorijo nekateri in si mislijo ljudje, da je tukaj prava, objektivna »Amerika«, a priča v resnici vsa podoba veliko bolj o siromaštvu.

Drugi pa mislijo, da postanejo vsi, ki pridejo sem, navadne barabe, ker ne pošiljajo nič denarja domov. Tudi to ni prav in je taka sodba neopravičena. Ko človek zapusti parobrod in stopi na tuja tla, ima takoj drugo pamet. Z bridkostjo v srcu si pa misli: kam sem jaz siromak zašel, nikdar več ne bom videl svoje domovine. In tako se z mnogimi tudi zgodi. Koliko jih

je, ki so tukaj po 3 do 4 leta, a nimajo niti za pot nazaj v Evropo. In ko bi le imeli, bi se takoj vrnili na domačo grudo.

Tako se nam godi v južni Ameriki. Ne smete pa misliti, da se damo morebiti zapeljati od vinske kapljice, kakor je namignila »Gor. Straža«, ko je v svoji 51. številki poročala o vinorodnosti argentinske zemlje in o vinogradništvu, ki se vedno bolj razvija.

Zato opozarjamo vse tiste, ki se nameravajo izseliti v Argentinijo, da svoj korak dobro premislijo. Kdor nima tukaj kakega svojca ali kakega drugega dobrega znanca, da ga spravi v delo, naj se nikar ne odpravi za srečo na tako veliko daljavo. Tukaj visi sreča vsakemu na vrvi, ki se zelo težko vlovi in se hitro vtrga. Ne ozirajte se na enega, ako se mu dobro godil. Mogoče je tisti od sto eden. Kje je pa drugih devetindeset, od katerih je največ lačnih? Dosti je tudi takih, ki se samo hvalijo in se smejejo, če spravijo še druge v nesrečo. Sedaj imam družbo, pravijo porogljivo. Toda ta družba je že itak velika.

Tako se glasi pismo. Mislimo, da nam ni treba ničesar dostavljati, da so njegove besede same dovolj zgovorne. Naj samo dodamo, da bomo prihodnjič objavili pismo možnega delavca - težaka, ki opisuje delo in trpljenje enega dne od zore do mraka. Uverjeni smo, da bomo marsikomu precej zagrenili njegove »ameriške sanje«, katere znajo tako lepo čarati razni koristolovci, katerim nudi izseljevanje bogat in mnogostranski profit.

Kaj se godi po svetu?

Zopet je potekel mesec in zopet se moramo ozreti v preteklost, da si osvežimo spomin na dogodke, ki so tako važni, da lahko bolj ali manj vplivajo na visoko mednarodno politiko. Začnimo kar z

Italijo,

kjer so se v septembru sklenile spremembe, ki so velikega zgodovinskega pomena. Mislimo na zborovanje Velikega fašistovskega sveta, ki se je sestel 17. septembra ob desetih zvečer v palači Chigi. Zanimiva je navada, da je Veliki svet doslej vedno samo ponoči zboroval. Ministrski predsednik Mussolini je na prvi seji podal obširno in temeljito poročilo o položaju doma in v inozemstvu in naznanil delovni program vlade za bodočje mesece. Navedel je nova javna dela (par tisoč kilometrov cest), velika zborovanja in volitve v poslansko zbornico, ki bodo 24. marca. Nova zbornica se bo sestala 21. aprila. Veliki svet se je nato posvetoval o raznih spremembah v posameznih zakonikih in ukrenil vse potrebno, da se dosledno izpelje listina dela.

Najvažnejša odločitev Velikega sveta pa je tista, ki urejuje ustavni položaj Velikega sveta samega, to je razmerje Velikega sveta, ki je bil dozdaj samo vrhovna inštanca fašistovske stranke, do senata in poslanske zbornice. Določil se je Velikemu svetu tudi delokrog, ki je zelo obširen. Nobena važna državna zadeva bodisi notranje bodisi zunanjepolitičnega značaja se ne bo

mogla rešiti brez vednosti in odobritve Velikega sveta. Tudi vodilne smernice fašistovske stranke bo do ločeval Veliki svet. S tem činom se je fašistovska stranka popolnoma spojila z državo.

Pogodba z Grčijo.

Dne 24. septembra sta načelnik vlade Mussolini in grški ministrski predsednik Venizelos podpisala v Rimu prijateljsko pogodbo med Grčijo in Italijo. Tako pogodbo so pripravljale že prejšnje grške vlade, a so vedno naletele na težkoče. Šele Venizelosu je uspelo, da jo je končno veljavno sklenil.

Venizelosa politična pot letošnjega leta je znana. Strmoglavil je Zaimisovo vlado, prevzel ministrsko predsedstvo in izpeljal nove volitve po svojem volilnem redu. Volitve so mu prinesle velikansko večino v parlamentu in neomejeno oblast v deželi. Njegova prva misel po volitvah je bila, kako utrditi položaj Grčije na zunaj. Sosedji Grčije so Turčija, Bolgarija, Jugoslavija in Albanija. Po morju pa ji je najbližja Italija. Z vsemi temi se Grki niso nič kaj dobro razumeli. Tako stanje je, ako traja dalj časa, nevzdržno, ker niso meje varne. Venizelos je zapolnil veliko potezno akcijo za zboljšanje položaja. Podpisal je pogodbo z Italijo in zavaroval z njo miren razvoj grške pomorske trgovine. Italija je, kar zadeva grško zunanjo trgovino, na prvem mestu. Venizelos obeta pogodbo z Jugoslavijo in izpolnitev

želj, ki jih jugoslovanski trgovci gojijo glede solunskega pristanišča. Tudi Bolgariji ponuja velike svobode v Solunu. Spremembo vladavine v Albaniji je ročno priznal in si tako pridobil zaupanje. Turški ministrski predsednik Ismet paša ga vabi v Angoro na črno kavo in politične pomenke. Videti je, da je mož zelo pretkan diplomat in da se mu obetajo lepi uspehi.

V Jugoslaviji

se ni zgodilo nič posebnega. Preiskovalni sodnik v zadevi atentata v skupščini dne 20. junija je dal zapreti še dva poslanca. Prijatelji atentatorja Puniše Račića so najeli za zagovornika enega najboljših pariških odvetnikov Morra Gafferija. Tudi družine ustreljenih hrvatskih poslancev bo zastopal pariški odvetnik. Izbrali so znanega Torres-a. Proces se bo vršil v tekočem mesecu.

Notranjepolitični položaj je nespremenjen. Hrvatje so proglasili bojkot vsemu, kar je v zvezi z vlado. Bojkot ni samo političen, temveč tudi družaben. Vprašanje je samo, koliko bodo s takimi ukrepi dosegli.

Vedno pogosteje se pojavljajo glasovi po reviziji ustave, in sicer tudi pri Srbih, in po sporazumu s Hrvati. Seja izvrševalnega odbora radikalne stranke je poudarila potrebo sporazuma s Hrvati. Seveda je revizija ustave, ki bi hotela zadovoljiti vse narodnosti, zelo težavna, kočljiva in obširna zadeva, ki se ne da opraviti v nekaj mesecih. Treba je dolgotrajnega sodelovanja vseh prizadetih. V Jugoslaviji se vrši sedaj šele nekaka priprava duhov na revizijo. Predpisane uradne postopanje najbrž še ne bodo tako hitro začeli.

Vladna kriza v Bolgariji.

Bolgarska vlada je imela sitnosti radi delovanja macedonskih revolucionarjev, katere je podpiral tudi vojni minister Walkov. Zunanji minister Burov je bil nezadovoljen in je v družbi s predsednikom sobranja Cankovom toliko časa brezal, da je morala vlada odstopiti. Spremenilo se pravzaprav ni nič, kajti čez nekaj dni je Ljapčev sestavil novo vlado, ki pa se ni prav nič razlikovala od prejšnje. Ostalo je vse pri starem, samo macedonski organizaciji so stopili malo na prste. Prestavljeni so bili namreč vsi okrajni glavarji ob jugoslovanski in grški meji. Novi glavarji so pa dobili nalogo, naj ne puščajo komitašev čez mejo.

Nemčija.

Pozornost Nemčija je bila v preteklem mesecu obrnjena bolj na zunanaj. v Ženevo, kjer je državni kanceler Müller začel pogajanja s Francozi in Angleži za izpraznitev zasedenega Porenja. Pri tem je samo deloma uspel.

Notranjepolitično pa je zanimiv predlog komunistov, naj se izpelje ljudsko glasovanje o zgradbi oklopne križarke. Ker zgledi vlečejo, so tudi člani organizacije »Stahlhelm« zahtevali plebiscit o spremembi ustave.

Francoška vlada

je 2. septembra izgubila zelo delavnega člana. Ponesrečil se je trgovinski minister Bokanowski. Vozil se je z letalom. Letalo se je pokvarilo, padlo na tla in zgorelo. Vsi potniki so bili sežgani.

Francozi so ustanovili posebno ministrstvo za civilno letalstvo. Minister je postal Eygnac. To ministrstvo bo imelo nalogo organizirati in izpopolniti letalstvo tako, da se bodo omejile doslej tako številne nesreče.

Na Španskem

so za dan 12. septembra pripravljali velike slovesnosti. Obhajala se je namreč petletnica, odkar vlada general Primo de Rivera. Med slovesnostmi pa se je razširila vest, da je policija odkrila veliko zaroto proti režimu in vladi. Mnogo ljudi je bilo zaprtih. Zaroto so menda pripravljali prostozidarji. Vlada je zato izdala stroge odredbe proti prostozidarjem. Jubilejne slovesnosti so se izvršile v popolnem redu.

Čehoslovaška.

Čehoslovaška vlada je že pred več meseci predložila parlamentu načrt za socialno zavarovanje delavcev. Po dolgotrajnih pogajanjih so načrt sprejeli tudi socialisti. Komunisti pa so hoteli porabiti priliko za svojo propagando in so toliko časa agitirali proti vladnemu načrtu in slikali socialiste kot izdajalce delavskih koristi, da so socialisti sklenili nastopiti proti načrtu. Ko je predlog prišel pred zbornico, so komunisti in socialisti gnali tak šunder, da je večina komaj izglasovala socialno zavarovanje. Nastop socialistov pa je imel za posledico tudi to, da so se socialisti onemogočili za vstop v vlado, kar je dolgo časa želel in pripravljati bolni ministrski predsednik Švehla. S široko koalicijo ni nič; socialisti ostanejo v opoziciji.

Zveza narodov.

Letošnji občni zbor Zveze narodov se je otvoril 3. septembra. Skozi vse govore in razprave sta se vlekli dve vprašanji, namreč razožitev in narodne manjšine. Posebne niso ukrenili ničesar. Občni zbor se je zaključil pretekli teden.

Okno v svet.

Zveza narodov.

V sredo 26. novembra se je zaključilo zborovanje Zveze narodov. Pred razhodom so zborovalci še odobrili načrt prijateljske pogodbe, ki naj se sklene med vsemi državami, in proračun Zveze. Isti dan je imel svojo zadnjo sejo tudi svet Zveze narodov.

Italijanski protest v Belgradu.

Italijanski poslanik v Belgradu Galli je pri zunanjem ministru odločno protestiral proti pisanju jugoslovanskega časopisja. Posebno se je pritožil proti ljubljanskemu »Slovencu«, proti belgrajski »Politiki« in proti sarajevski »Večerni pošti«. Odgovor jugoslovanske vlade ni znan.

Venizelos na potovanju.

Grški ministrski predsednik Venizelos je bil v Parizu, kjer se je sestel tudi z Marinkovićem. V Parizu je prejel vabilo turškega ministrskega predsednika Ismet paše, ki ga vabi v Angoro. Venizelos je sklenil, da pojde na Turško, toda šele potem, ko bodo nekatere stvari razčiščene. S Turki namerava skleniti pogodbo. V nedeljo je odpotoval v London.

DNEVNE VESTI.

Zborovanje
angleških konservativcev.

V četrtek 27. septembra se je v Yarmouth-u otvoril običajni občni zbor konservativne stranke. Ministrski predsednik Baldwin je hudo napadel liberalce in delavsko stranko. Na zborovanju je bilo navzočih 2500 delegatov. To zborovanje je tudi radi tega važno, ker je zadnje pred volitvami, ki bodo pomladi.

Nova zarota v Španiji.

Španska policija je odkrila novo zaroto proti diktaturi generala de Rivera. Vlada je poostrila nadzorstvo nad vsemi sumljivimi osebam in organizacijami. Po zadnjih vesteh je prišlo do spora med kraljem Alfonzom in de Rivero.

Novi mehikanski predsednik je star 37 let. V Callesovi vladi je bil notranji minister. Po poklicu je odvetnik.

Zaleski v Pragi.

Poljski zunanji minister Zaleski pride v kratkem v Prago. V Varšavi pravijo, da je potovanje zasebno, pa bo najbrž le politika vmes.

Združene države in Kitajska.

Združene države so pravno priznale nacionalistično kitajsko vlado v Nankingu. Ta korak mnogo pomeni za politiko na daljnem vzhodu.

O pomorskem oboroževanju

O francosko-angleškem dogovoru glede omejitve pomorskega oboroževanja smo že parkrat pisali. Znano je, da Združene države s tem dogovorom niso bile zadovoljne, ker jim je zmešal račune. Kellogg je že poslal angleški in francoski vladi pismo, v katerem je odločno povedal, da se morajo taki dogovori sklepati skupno z vsemi velikimi državami in javno. V istem pismu je tudi izraženo mnenje, da bi bilo najbolje, ako bi se podmorski čolni sploh odpravili.

Švedska vlada odstopila.

Švedska vlada je radi izida volitev v državni zbor odstopila, ker nima več večine. Začasno se bo sestavila vlada strokovnjakov — ne politikov.

Angleški labouristi proti vladi.

Angleška delavska stranka je sklicala 1. oktobra letni občni zbor v Birmingham, na katerem je delavski voditelj Macdonald predložil resolucijo glede oboroževanja. Resolucija napada angleško vlado, češ, da je vedno ovirala napredek razorožitve in da je oslabila pomen Kelloggove pogodbe. Angleško vlado zadene glavna odgovornost, da je vprašanje razorožitve danes na mrtvi točki. Macdonald izjavlja, da bo delavska stranka, ako pride na vlado, objavila vse tajne mednarodne dogovore. Delavska stranka zahteva takojšnjo izpraznitev Porrenja. Končno so se labouristi izrazili proti vsakemu sodelovanju s komunisti.

Ob desetletnici.

(Piše Jože.)

Po odmoru, ki ni bil v načrtu, smo šli naprej. Popoldne enkrat pridemo do Vardarja blizu Kavadarcev. Dobimo povelje, da se takoj vkopljemo, čez noč pa da napravimo prave jarke, ker bomo mogoče tu ostali dalje časa, mogoče do spomladi l. 1919. Začeli smo kopati, a rečeno je bilo, da ne smemo pokazati glave, ker je levi breg Vardarja zaseden od sovražnika. Jaz sicer nisem videl nobenega, a če rečejo »ta vikšič«, bo že tako. Nisem jim sicer mnogo verjel, a kljub temu sem imel neki poseben strah, da se bo naenkrat nad našimi glavami razpočil šrapnel in nas pobil. Zemlja je bila trda, od solca ožgan in z mahljajem motike je nisem odkrnil niti za naprstnik. Nikdar ni bila ta zemlja še preorana, razen mogoče za časa Aleksandra Velikega,

Duhovniške vesti.

Č. g. Franc Premrl, prvi kaplan v Tolminu, je iz zdravstvenih razlogov premeščen kot župni upravitelj v Podrago. — Č. g. Ivan Premrl, dozda kurat v Gor. Tribuši, je nastavljen za prvega kaplana v Tolminu. Obenem bo upravljal tudi tolminsko župnijo. — Dekanijske posle tolminske dekanije bo začasno vodil podmelški župnik, č. g. Ivan Kovačič. — Za kurata v Gor. Tribuši je imenovan č. g. Ivan Kenda.

Razpisana župnija.

S preneglo smrtjo dekana msgrja Rojca osirotela tolminska župnija je razpisana; prošnje je vložiti do 15. nov. t. l.

Pouk veronauka.

»Folium Ecclesiasticum« (Škofijski list) za mesec oktober objavlja naslednjo nadškofovo odredbo: »Doznali smo, da je bilo od šolskega oblastva mnogim duhovnikom za branjeno poučevanje veronauka na ljudskih šolah, dokler ne bodo najvišja šolska oblastva izdala tozadevno nadaljnjih odredb. Ker je na ta način katehetska služba na omejenih šolah za nedoločen čas ukinjena, odredjamo, da se dečki in deklice prehodno poučujejo veronauk v cerkvah. Ob svojem času bomo, če bo potrebno, dali v tej zadevi častiti duhovščini posebna navodila.«

Za dekleta.

V zavodu uršulink na Solkanski cesti (via Salcano) št. 3 se prično s 15. okt. sledeči tečaj: gospodinjstvi tečaj, krojni tečaj za perilo in obleke, tečaj za različna ročna dela, kakor tudi za plastiko v kovini in usnju.

Uršulinski zavod v Gorici.

Na trgovskem zavodu in šoli v Gorici

so se pričeli sprejemni in vsposobljenostni izpiti dne 2. t. m. Spored je nabit na uradni deski v šolskem poslopiju.

Cigarete »Nazionale« dražje.

»Gazzetta Ufficiale« objavlja kr. zakonsko naredbo od 24. septembra 1928. št. 2146, s katero se je cena tobaka, iz katerega so izdelovali cigarete »Nazionale«, zvišale od 130 lir na 140 lir za kilogram. Nova cena velja od 2. oktobra 1928. dalje.

Nove cene soli.

»Gazzetta Ufficiale« (Uradni list) objavlja kr. zakonsko naredbo od 24. septembra 1928, št. 2148, s katero se določujejo nove cene soli. Cene so sledeče: navadna sol po 1.50 Lit za kg; zmleta sol po Lit 2.50 za kg; očiščena sol po Lit 4.— za kg; boljše namizna sol po Lit 5 za kg. Nove cene so v veljavi od 2. oktobra dalje.

ga, ki je živel v 4. stoletju pred Kristom, ko je bila Macedonija ena najbogatejših dežel sveta. Tekom dveh ur nisem skopal večje jame, kot za kakih 5 litrov vode.

Ker sem videl, da ne gre in ne gre s kopanjem, sem spraviš skopana prgišča zemlje okoli tornistre pred glavo, prenehal kopati, lopatico pa sem držal pri roki, da si zaščitim glavo, če bi slišal brenčanje kakega šrapnela. Izvlekel sem zemljepisno karto, gledal jo dolgo in mislil:

Pred nami je Vardar, tamle je tudi železniška proga. Ker pelje ta proga iz Skoplja čez Veles v Dževdželi in Solun, smo mi Bolgarom in Nemcem pretrgali železniško progo. Zato se morajo umakniti. Gotovo bodo tudi Angleži sedaj začeli z ofenzivo na desnem krilu naše fronte pri Dojranu in prodirali v Tracijo. Kje pa so naši ostali? Kje je Lipe iz Šmarij? Če smo mi na Vardarju, je gotovo pa-

10 milijonov za javna dela na Goriškem.

Italijanski listi prinašajo seznam javnih del, ki se imajo izvršiti na Goriškem. Gre v glavnem za uravnavo rek in potokov, za zgradbo in popravo cest in mostov ter za pozidavo večjega števila vojašnic in stražnic. Radi pomanjkanja prostora danes ne moremo priobčiti podrobnejšega seznama, storili bomo to prihodnjič, zato samo povemo, da bodo ta dela stala približno 10 milijonov lir. Naši deželi bo s temi deli gotovo znatno pomagano, zato izražamo svoje zadovoljstvo, da so se merodajni krogi odločili za toliko javnih del. Prvič bo na ta način prišlo zopet nekaj denarja v deželo, ki je zadnje čase tako občutno trpela na pomanjkanju denarnih sredstev, ki jih bo zlasti radi slabe letine še toliko bolj krvavo potrebovala. Drugič bo na ta način odpravljena moreča brezposelnost, kajti ljudem bo dana prilika dela. Da pri tem domačini ne bodo zapostavljeni, upamo, da smemo pričakovati. Zaupamo zlasti v merodajne kroge, ki so se gotovo zato pobrigali za otvoritev del, da pobijejo brezposelnost.

Nevihta.

V ponedeljek popoldne je preživela vsa naša dežela nekaj prav težkih in trepetajočih ur. Na zahodu in vzhodu, na severu in jugu se je nebo zavilo v grozče, temne oblake, ki so obetali najhujšo nesrečo, katera bi nas po grozni suši mogla zadeti: točo. Imeli smo tudi v resnici močan nalive, med katerim je padala tudi sodra, ponekod celo zelo močno, toda kolikor smo mogli doznati, prave, uničujoče toče ni bilo nikjer; škoda, ki jo je prinesla nevihta, ni ravno preveč občutna. Upajmo, da bomo doživeli še več lepih jesenskih dnevov, kakor je današnji terek, ko pišemo te vrste. Našemu kmetu bi bili v veliko korist.

Francoski pisatelj v Gorici.

V petek 28. septembra je obiskal Gorico francoski pisatelj Gabriel Faure. Ogledal si je mesto, bojišča, solkanski most itd. V soboto je odpotoval.

Železniške nesreče.

Pretekli teden se je dogodilo več železniških nesreč. Na progi Boelza-Javalquinto na Španskem sta trčila dva brza vlaka. — Pri Huelvi na Španskem je skočil vlak s tira. — Med mestoma Saragossa in Caminreal na Španskem delajo novo progo s številnimi predori. Eden izmed predorov se jim je vdrl. — V južni Franciji je pariški brzi vlak zadel ob neki voz in ga razbil. — Osebni vlak na progi Berlin-Mün-

chen je na postaji Ludwigsstadt trčil ob drug osebni vlak. — Pri vsaki teh nesreč je bilo več mrtvih in ranjenih.

Društvo sv. Hieronima v Zagrebu.

Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« je objavilo poročilo, ki ga je napisal zagrebški nadškof dr. Bauer ob priliki šestoletnice društva sv. Hieronima v Zagrebu. To društvo je podobno Mohorjevi družbi. V 60 letih svojega obstanka je društvo poslalo med hrvatsko ljudstvo 5 milijonov in 162.000 knjig. »Osservatore Romano« časti ta hrvatskim katoličanom radi tega krepkega razmaha. Slov. Mohorjeva družba je poslala med Slovence tekom svojega obstoja še več knjig.

Trocki bolan.

Pregnani opozicionalec Trocki je zbolel za malarijo. Zbolela je tudi vsa njegova družina. Prosil je sovjetsko vlado, naj mu odkaže kak bolj zdrav kraj prognanstva.

Osemstoletnica Gradca.

29. in 30. septembra je štajersko glavno mesto Gradec obhajalo osemstoletnico svojega obstoja.

Protikomunistom.

V Tokiu na Japonskem se bo 18. novembra pričela sodna obravnava proti 313 komunistom. Pravijo, da bo trajala kake štiri mesece. To je eden največjih protikomunističnih procesov zadnjih let.

»Krasin« v Leningradu.

Znameniti lomilec ledu »Krasin«, ki se je na severu tako izkazal, bo danes 3. oktobra priplul v Leningrad. Sovjetska vlada mu pripravlja veličasten sprejem.

Svetovni kongres avtomobilistov

se je v sredo 26. septembra začel v Rimu. Otvoril ga je na Kapitolu minister za narodno gospodarstvo Martelli.

Na angleških železnicah

so te dni vpeljali spalne vozove tudi v tretjem razredu.

Coolidgev sin zaprt.

Sina predsednika Združenih držav Coolidgea so te dni aretirali, ker je s svojim avtomobilom zadel ob neki drug avtomobil, pri čemer sta bila dva človeka ranjena. Ko je policija ugotovila, kdo je, ga je izpustila. Zagovarjati se bo moral pred sodiščem.

Mednarodna poroka.

Čehoslovaški komunistični poslanec dr. Šmeral, ki je že par let v Rusiji, se bo poročil s Stalinovo sestro. Stalin je znana osebnost sovjetske politike. Dr. Šmeral se bo po poroki vrnil v Prago, kjer bo zopet prevzel glavno uredništvo komunističnega glasila »Rude Pravde«.

Med Turčijo in Bolgarijo

se bo sklenila pogodba o razsojevanju sporov in o nevtralnosti. Pogajanja so se že začela.

Veles. Pred nami ne more biti Bolgarov.

Hitro použijemo, kar so kuharji pripravili daleč za nami v neki vasi in krenemo k reki.

Jože, kako boš šel črez? Majhen si, utonil boš. Saj znaš plavati! Znam, a kako boš spraviš črez Vardar puško, bombe, tornistro, obleko, zbrane spise, pisatelja Garšina in druge spomine, ki jih še vedno vlačiš s seboj iz Rusije?

Dva metra visoki Vranešević iz Slavonije pravi, da me bo prenesel črez z vsem, kar imam. Vardar da itak ni globok. Prvi je šel črez Vranešević, da premeri. Dobil je mesto, kjer ni segala voda niti 1.20 m. Pa potem grem tudi jaz lahko črez. Sezujem se, slečem spodnjo obleko in jo denem okoli vratu, privzdignem bluzo in srajco in hajdi.

Dobro je šlo. Voda me je osvežila, a k zlomku, pozabil sem na torbo. Visela mi je v vodo, ves kruh se je zmočil, zmočilo se je

del že Prilep. Za Prilepom je Babuna. Ah Babuna, ali jo Bolgari drže?

Solnce je pripekalo.

»Bogdanče, imaš li vode?«

»Nimam, podnaredniče.«

Pred nami je Vardar poln vode, a jaz sem žejen. Povelje se glasi, da ne smemo dvigniti glave. In tudi kaditi ne smemo, in jaz bi tako rad kadil...

Tri je ura, do noči, do vode, do cigarete manjkajo še štiri. Truden na duhu in telesu zaspim. Sanjal sem o sladkem moštu, o dobrem pivu v dunajski rotovski kleti, sanjal o dobri vodi v Gorenji Tribuši. Vse mogoče se je mešalo po glavi.

Zbude me smejoči se kuharji, ki pravijo, da je srbska konjenica v zvezi s francosko zavzela križališče Gradsko. Kje je Gradsko? Zemljevid mi pove, da je blizu Velesa in da gre iz Gradskega proga v Prilep, ki mora biti že naš. Pa jutri pade

UTRINKI.

Callesova preteklost in njegov značaj.

O razupitem bivšem mehikanskem predsedniku Callesu priobčujo neki mehikanski pisatelj sledeče životopisne podrobnosti: »Po svojem očetu Turek, žid ali Sirec iz Libanona, po materi mešane mehikanske krvi, je praznil Calles svojo mladost v najraznolikejšem vrvežu dogodljajev. Že takrat je kazal nagnjenje do drznih dogodivščin. Radi nešteti »junaštev« od očeta razdedinjen, se je vdal propalemu in razbrzdanemu življenju, dokler se mu ni posrečilo, da je na podlagi svojih skromnih študijev postal učitelj. Njegovo obnašanje ni krepilo npravne vzgoje učencev. Vendar se mu je posrečilo, da se je s svojo prekanjenostjo, ki ga ni nikdar zapustila, in s pomočjo nekih lepih pripomočkov povzpenjal vedno višje, dokler ni ob revoluciji l. 1910. videl prosto pot do neomejene oblasti. Padel je pa v roke svojih sovražnikov in bi moral biti ustreljen. Po posredovanju nekega prijatelja je bil rešen smrti. Kmalu nato je postal občinski uradnik v svoji domačiji. Kot tak je poiskal svojega rešitelja v neki naselbini severnih Amerikancev, ki so se bili nastanili v tamošnji okolici, in ga je dal na nekem brzovarnem drogu s tremi njegovimi tovariši obesiti. Ure in ure se je razveseljeval nad tem groznim prizorom. Pozneje je postal gubernor v pokrajini Sonora, iz katere je pregnal vse katoliške duhovnike. Potem ga je poklical Obregon k sodelovanju v vladi. Ko je potekla doba njegovega predsednikovanja je spravił Calles svojega tekmeča generala Floresa s pota in je postal sam predsednik in diktator.

Spreobrnitev radi čudeža.

Kouiersreuth je majhen kraj v Nemčiji, a znan po vsem svetu radi čudežev, ki se tam gode. V to mesto je prišel tudi judovski lekarnar Bruno Rothschild, sorodnik najbogatejše družine v Evropi. Čudežni pojavi so povzročili v njem velike duševne preobrate. Odločil se je postati katoličan. Njegova krstna botra je bila Tereza Neumann, to je tista žena, ki doživlja čudeže. Izpreobrnjeni lekarnar je vstopil v bogoslovje. Vse svoje imetje je razdal.

Narodno vprašanje in vera.

Na glavni skupščini Nemške katoliške zveze za mir, ki se je vršila v Essenu, je baron pl. Soden predlagal, naj nemški in poljski katoličani enkrat v mesecu darujejo sv. obhajilo za bratski sporazum med nemškim in poljskim narodom. Katoličani naj se ovejo, da je delo za pravičen sporazum med narodi vse,

vse, kar sem imel v torbi. Oblečemo se in hajdi naprej v obrasle bržuljke in v temno noč.

Ko je mesec vstal, smo bili daleč od Vardarja. Potem je bila pot lažja. Na vsak višji hribček sem najprej šel jaz s svojim oddelkom, potem četa in bataljon. Tako smo šli naprej, vse do ranega jutra. Takrat smo se ustavili k odpočitku. Ker sem bil določen, oziroma sem se sam javil za stalno prednjo patroljo, nisem imel s svojimi ljudmi stražne službe. Polegli smo in zaspi.

Okoli poldne smo šli spet naprej, pod večer smo se ustavili. Kuharji niso imeli ničesar za v kotel. Poiedli smo zadnje amerikanske konzerve in peksimet (dvopek). Žejni smo bili, a vode ni bilo.

Bojev ni bilo, lakota in žeja, to sta bila sovražnika. Približeval se jim je tretji, in sicer pomanjkanje tobaka.

Zgodaj smo se dvigali in šli na

liko versko delo. Evharistija, zakrament, ki družni v ljubezensko skupnost vse katoličane, naj združi narode, ki so v sporu, naj močnim narodom vlije duha pravice, da bodo dali malim narodom pravično svobodo. Predlog je našel v nemških in poljskih krogih prisrčen odmev. Vsaka tretja nedelja v mesecu bo posvečena bratskemu sporazumu med Nemci in Poljaki. — Dovoljujemo si priporočiti ta sklep v razmišljanje Italijanski katoliški akciji.

Dobrodelnost francoskih katoličanov.

Francoski katoličani so l. 1927. vzdrževali s lastnimi sredstvi 990 sirotišnic, 170 zavodov za slepce in gluhoneme, 59 zavetišč, 1248 hiralnic, 46 zavodov za nenormalne, zaostale otroke, 52 sanatorijev, 180 okrepčevalnic in 90 zdravilišč. Vsi ti zavodi so bili vodjeni od verskih družb ali od svetne duhovščine. Deset največjih katoliških dobrodelnih udruženj je izdalo l. 1927. nad 44 milijonov frankov podpor.

Kaj je novega na deželi?

Gradno.

(Pogreb č. g. Podobnika.) Pogreb našega vikarja vlč. g. Ivana Podobnika, ki je umrl v Sv. Ozvaldu pod Vidmom dne 25. 9. in katerega telesni ostanki so bili prepeljani 27. 9. v Gradno, se je vršil 28. 9. ob 10. uri zjutraj z vso možno slovesnostjo; ne le nam domačinom, ampak vsem Brdam ostane v trajnem spominu. Duhovljani so okrasili in opletli z vencem in cveticami vso bo v župnišču, v kateri je bila krsta od četrtka na petek izpostavljena. Ob poti, po kateri se je imel premikati pogreb, so nasadili majke. Po oknih — in to že v Višnjaviku — so bili izgrnjeni žalni prti. Ljudstva je prišlo od vseh strani Brd vse polno. 18 vencev so nesli fantje. Po večini so jih poklonili duhovljani. Tri Marijine družbe — Gradno, Biljana, Medana, — s cvetjem in v belih oblekah so stopale za Marijino zastavo. Duhovnikov je bilo 26. Pogreb je vodil preč. g. Ivan Remec, župnik šlovrenski in zajedno biljanski dekan. V cerkvi je govoril pogrebni govor vlč. g. kurat Milanič. Niti eno oko ni ostalo suho, ko je govornik prebral sledeče pretresljivo pismo pokojnika v slovo od svojih duhovljanov:

V Gorici, dne 30. aprila 1928, na dan mojega odhoda iz Gradnega.

Dragi moji vikarjani!

Od 7. nov. 1908 pa do danes sem bil med vami. Nisem mislil, da me bo kdaj zadela tako strašna nesre-

prej. čez dan smo se ustavili za par ur in hodili dolgo v noč po hribih, dolinah in jarugah. Kuharji za nas niso kuhali, bili smo navezani sami na sebe.

Z mojo patroljo pridem v malo vasico. Žene in otroci so bili po hišah, moškega nobenega. Sumljivo se mi je to zdelo. Skočili smo po hišah prosit hrane. Malokateri je kaj dobil, ker vas je bila revna. Jaz sem se podal v eno najboljših hiš. Mladico ženo dobim pri ognjišču in trojico otrok. Na mizi sem videl kos kruha, ženo sem vprašal po njem. Ni mi ga dala, zato sem ga hotel vzeti; ko se ga dotaknem z roko, žena zakriči in pravi, da je to zadnji kruh, ki ga ima še za svoje otroke. Lačen sem bil, že davno sem z očmi pojedel celi kos, a spet sem ga del na mizo in šel iz hiše. Nisem pa napravil deset korakov, ko priteče žena za menoj, nudi mi pol hleba in lep kos sira. Pogledala me je z zelo hvaležnimi očmi.

Cerkev in delavstvo.

Kardinal Mundelein, nadškof v Chicago, je na nekem delavskem zborovanju v Montrealu v Kanadi — navzočih je bilo več tisoč delavcev — rekel sledeče: Moč in prospeh Cerkev sta slonela vedno na delovnih slojih ljudstva. Zgodovina nas uči, da je bila Cerkev tedaj najvplivnejša in najbolj kos vsem nevarnostim, kadar se je lahko za našala na zvesto in ljubeznivo podporo mož. Žena je po naravi verna. Mož je pa nekak termometer, s katerim meri Cerkev razsežnost vpliva, ki ga imajo njeni predpisi in njeni nauki v ljudstvu. To se izpričuje s prisotnostjo moških v cerkvah, s pogostim prejemanjem sv. zakramentov, z izpolnjevanjem njihovih dolžnosti in z dobrim zgledom, ki ga dajejo doma in v delavnici. Z bogastvom ali z močjo ali z neomejeno avtoriteto Cerkev tega od moških ne more doseči, pač pa z duhovnim vplivom, z motrenjem najglobokejših tajn moške duše, z ureditvijo življenskega načina delavskih otrok. Nič lepšega ni, je zaključil kardinal, kakor če delavske množice hite v cerkev, da tam črpajo iz pravih virov življenja.

ča, da me bo tako strašna bolezen ločila od Vas. Pišem Vam, dokler sem še pri razumu. Vedite! Vojna je mene tako strašno končala!

Ne mislite, da se preveč težko ločim s sveta. Res je mučno misliti: ravno si vse uredil, pa treba umreti. Pa nič zato! Kmalu bova združena z g. Spitzerjem. Vsaj upam, da ne bom predolgo trpel. Dva moja sošolca Lavrenčič in Kobal sta pred menoj šla v večnost. Letos dne 3. avg. bi obhajali 25 letnico mašništva; jo bomo pa v nebesih. Upam tudi jaz!

Prosim predragi! Bodite verni! Ljubite Boga! Pustite na stran vse slabo! Ko boste ob večerih molili, dodajte tudi zame — ali še živega ali že mrtvega — en »oče naš« in eno »češčeno marijo«. Pri Vas želim biti pokopan. Tudi če umrjem v S. Osvaldu pod Vidmom, prosim Vas z vzdignjenimi rokami, poskrbite, da pridem v Gradno, da bom med svojimi duhovljani pokopan. Pokopan bi bil rad v bližini vhoda na pokopališče, na desno, v bližini, kjer počivata rajni Erzetič Jožef in Franc Kristančič. Zelel bi, da se grob prehitro ne prekoplje.

Potem Vas prosim, da mi vsi odpustite, če sem katerega kdaj žalil. Jaz odpustim vsem in nimam najmanjšega sovraštva do nobenega. Bodite dobri, pošten. Bojte se Boga! In svojega ubogega vikarja se spominjajte v molitvah.

Naj bo to moj zadnji pozdrav mojim nekdanjim dobrim vikarjanom!

Z Bogom, z Bogom in na svidenje pri Bogu!

Ivan Podobnik, vikar.

Gradenski cerkveni pevski zbor mu je zapel pred hišo žalosti, v cerkvi in na pokopališču. Tihi in v žalost zatopljeni smo se vračali iz pokopališča, kjer smo pustili zemeljske ostanke vsem tako dragega gospoda, ki ga je smrt vse prezgodaj pokosila. Naj počiva v miru!

Podsabotin.

V nedeljo 16. sept. smo prav slovesno praznovali praznik Imena Marijinega. Ob 6. uri je bila prva sv. maša, ob 9. druga, peta. Po sv. maši se je vršila običajna procesija z Najsvetejšim okoli po vasi. Procesija je vodil msgr. Korsič iz Solkana. Vas je bila lepo okrašana z mlaji. Popoldne ob štirih je bil slovesen blagoslov, ki je privabil mnogo občinstva iz sosednih vasi. Pelo je 62 cerkvenih pevcev — domačih,

iz Števerjana in iz Cerovega pod vodstvom g. J. Bratuža. Najbolj krasna je bila pesem: »Češčena Marija«. G. prof. F. Terčelj je imel lep in v srca segajoč govor o ljubezni do naše Matere Marije. Bog bodi plačnik vsem, ki so pripomogli, da je slovesnost tako sijajno izpadla! — Naslednja nedeljo je bila za nas bolj žalostna. Zapustili so nas trije krepki fantje, ki so si šli v daljnjo Argentinijo iskat kruha. Odšli so: Janez Terčič, naš organist in pevodja, tajnik bivšega prosvetnega društva; Alojzij Bizej, prvi basist in navdušen igralec ter Anton Terčič. Z njimi smo zgubili trojico najboljših fantov. Vse je odlikovala dobrota in plemenitost kljub našnji posurovelosti. Pogrešali jih bomo prav težko. Bag z vami na potu in v tujini! Želimo, da bi našli srečo in bi se kmalu zdravi in nepokvarjeni vrnili v rojstne domove.

Podgora.

V nedeljo 7. oktobra se bo vršila pri nas procesija s kipom Matere božje. Spominjamo se izza časa pred vojne, kakšno slavje se je tada dan vršilo v vasi. Letos hočemo to lepo slovesnost spet obnoviti. Poleg procesije imamo ta dan še drugo pomembno slavje: blagoslovili bomo dve veliki farni zastavi, eno posvečeno s. Justu in sv. Gotardu, drugo pa sv. Mali Tereziki in sv. Elizabeti. Kumovali bodo ugledni farani. Procesijo, ki se bo vršila ob 3. pop., bo vodil veleč. g. msgr. Valentinčič, goriški stolni kanonik. Vabimo okoličane na to slavje, pri katerem ne bo manjkalo tudi dobrih štrukljev in potic.

Trnovo-Bistrica.

Naše krajevne šolske oblasti so določile nekatere spremembe gledé tukajšnjih šol. Vas Topolec bo dobila svojo novo trirazrednico, kakor tudi vasice Zarečje, Dobropolje in Brce. Za te tri vasice se napravljala šola pri »Korajžniku«. Mi mogrede bodi povedano, da pri Korajžniku ni nikakor primeren prostor za šolo, ker sta tam v neposredni bližini dve gostilni, voda, mlin in žaga. — Zeleti bi bilo, da bi se krajevne šolske oblasti vsaj nekoliko posvetovala s starši in drugimi merodajnimi činitelji, predno določajo tako važne reči. — Ker imajo krajevne šolske oblasti v načrtu podvzeti še večje spremembe gledé tukajšnjih šol, se obračamo do g. nadzornika na Reki in do g. proveditorja v Trstu, naj bi blagoslovila ukreniti, da ostane pri nas pri starem. Čemu ogromnih novih stroškov — čisto brez potrebe?

Eden v imenu mnogih.

Skrilje.

Pri nas popravljamo cerkev sv. Marjete. Stara bo kmalu na tleh, nova bo vse večja, in sicer par metrov daljša in dva metra širša. Skoraj vse potrebno kamenje smo že narili in speljali. Tudi nekaj lesu je že na licu mesta. Vse delo izvršujemo z robotami. — Grozdje smo večinoma že potrgali. Letina vina je mnogo slabša od lanske. Nekoliko je škodovala suša, še več pa zadnja burja, ki je odtrgala mnogo grozdov in jagod. Ostale pa otokla. Ostalih pridelkov bo zelo malo. Koruze skoraj nič, fižola ni bilo nič, kropirja prav malo. Če bo sedaj lepo vreme, bo še kaj zrastle za prešiče. Če ne bo zasluzka in zdravja, bo v marsikateri hiši prav huda predla.

ZDRAVNIK

Dr. Emilio Gresic

oče

se je preselil na Piazza della Vittoria št. 5 nasproti lekarni Cristofoletti.

Kobarid.

Dne 26. sept. se je poročil naš bivši organist g. Anton Uršič, sedaj organist v Idriji, z gđ. Mici Medved iz Kobarida. Ko se je mladi par peljal iz Kobarida proti Sv. Luciji, so ga v Iderskem sprejeli člani godbenega odseka, katerega je ženin svojčas požrtvovalno vodil, pred nalašč v ta namen napravljenim slavolokom in so ga med sviranjem godbe spremljali skozi vas. Želimo novoporočencema obilo sreče v novem stanu in zlasti g. ženinu mnogo uspehov na glasbenem polju!

Ubelsko.

Vse polno novic beremo v tem priljubljenem listu, samo iz naše vasi ni nobenega glasu, kakor da nas ni. Kakor povsod, je bila tudi pri nas huda suša. Uničila nam je skoraj vse pridelke. Sedaj pa nas nadleguje dež, da še onih malenkosti, ki so ostale po polju, ne moremo spraviti pod streho. — Kar se tiče verskih reči, smo nekoliko zapušteni, ker nimamo duhovnika, odkar nas je zapustil naš gospod Rupnik, ki je šel pred kratkim od nas v Novake. Bil je zvest in ljubezniv pastir svojim ovčicam. Bog ga živi na novem mestu!

Selo na Vipavskem.

Preteklo nedeljo, ko so se fantje in dekleta vračali iz Rihemberga z običajne »kvaternice«, se je pripetila na potu nesreča z avtomobilom. Dekleta in fantje so sedeli na vozu »skalirju« z nogami ven. Kar pri dirja nasproti avto, ki je baje, opazivši dekleta, močno razsvetlil luč in krenil nalašč nekoliko proti vozu, da bi jih oplasil. Pri tem je sunek vrgel na tla Angelo Mihelj in Marijo Bavčar. Prva si je zlomila nogo na dveh krajih, drugi je pa razmesarilo meča na eni nogi. Obe sta dobili pomoč v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici. Drugi so bili lahko ranjeni in se zdravijo doma.

Idrijske novice.**Nekaj o čipkarstvu.**

Ta, v prvih povojnih letih tako lepo idoča obrt, je pričela zadnje čase močno hirati. Kdor pozna razmere v Idriji in okolici, bo lahko razumel, kako občuten in usoden je ta udarec za naše ženstvo, zlasti v Idriji. Prišlo je namreč tako daleč, da se pri mnogih vzorcih ne zasluzi več kot par lir dnevno in to s sukancem vred. To je občuten udarec, kajti vse polno je tu žensk, ki so odvisne od čipkarstva. To daje tudi povod, da naša dekleta v večjem številu odhajajo v mesta iskat si službe. Zasluzka doma ni dobiti; starši, zlasti vdove in vpokojenci, jih s težavo preživljajo, za žentev ni vprašanj, ker fantov k stalnemu delu ne jemljejo in končno je še dohodek iz čipkarstva tako padel. To je občuten udarec. Upanja pa ni veliko, da bi se položaj zboljšal, ker vpoštevati moramo, da je bilo slabo poletje, kaj bo pa še pozimi, ko čipkajo mnogo tudi po kmetih. Vprašali bi se, odkod ta kriza? Gotovo je, da je trg precej napolnjen s čipkami. Drugič vlada povsod denarna revščina. Tretjič zavzemlje čipkanje vedno večji obseg. Končno je tudi kupčevanje precej krivo, ker vsak rad precej zasluži in so stroški za potovanja veliki. Za vse to pa trpe žene in dekleta, ki delajo — skoro zastoj z upanjem v boljšo bodočnost. —č.

Tridesetletnica.

V nedeljo dne 30. 9. je praznovalo tuk. »Krščansko gosp. društvo« 30 letnico svojega obstoja. Zavod se je ustanovil 18. kimovca leta 1898 ter je štel ob ustanovitvi okrog 80 članov. Danes jih šteje preko 480. Od začetka do 17. oktobra 1924 je bil zavod nastanjen v rudn. hiši št. 272, nato se je preselil v hišo Ljudske hranilnice št. 136,

čez nekaj dni pa se nastani v lastni hiši št. 270. Točasno ima zadruga dve prodajalni, dve mesnici in eno gostilno ter vzdržuje s pisarno in načelnikom vred 12 službenih moči, in sicer: 3 mesarje, 2 trg. pomočnici, 1 natakario, 2 uslužbenki v mesnici, 2 pisarniški moči, 1 kuharico in eno pomočnico. — Slovesnost 30 letnice se je proslavila s slovesno orkestralno sv. mašo ob 10h. Končno je prejel vsak vpisan član mal dar.

Društvu ob njegovem jubileju iskreno čestitamo in mu želimo v bodočnosti obilo uspehov in najljepši razmah. Član.

Gospod Franc Kos — sedemdesetletnik.

Danes dne 3. oktobra obhaja svoj sedemdesetletnico ena najpogostovanejših osebnosti naše Idrije v zadnjih 40 letih. Lep kos naše krajevne zgodovine je združen z njegovim imenom. Nekdanji stari čitalnici je bil duša, spreten gledališki igralec in neumoren pevec. V družbi vedno vesel in poln humorja, nikdar ni kazal, da tudi njegova pot v življenju ni bila brez trnja. Vnet je bil za vse dobro. V cerkvi poje že 50 let; vso to dolgo dobo je bil med stebri cerkvenega zbora, in še v jesenski dobi svojega življenja je vzor stanovitnosti mlajšim pevcem. — Svoji številni družini, živi mu še 6 otrok, je bil vedno dober in skrben oče, tudi družina mu je iskreno vdana. Kljub stroškom za družino je g. Kos še zdaj med najstanovitnejšimi delavnimi člani Vincencijeve družbe. V javnosti je z veseljem in vneto deloval. Zato je bil daljšo dobo občinski odbornik. Veteranskemu društvu je bil poveljnik nad 30 let. Prav tako je bil nad 30 let predsednik pogrebne družbe. Isto tako so se premnogi z zaupanjem obrščali nanj v raznih gospodarskih težavah, zlasti ko je bil odbornik in potem uradnik Okrajne posojilnice. V življenju je mož globoko veren kristjan, ki se svoje vere ne sramuje v javnosti. Zato zasluži tudi čast cerkvenega ključarja, ki mu je lepota hiše božje na srcu. Bog ga živi in ohrani čvrstega in delavnega, kakor je še sedaj, tudi mnogo let naprej!

Iz širokega sveta.**Zlat grob.**

Buenos Aires ima redko slavo, da poseduje najdragocenejši grob, ki je bil v današnjem času sezidan. Pred 19 leti je na tamošnjem pokopališču postavil neki Angelo Roverano malo grobno kapelico, ki je vsa iz zlata. Stroški so znašali skupno okrog 7.000.000 lir. Poleg zlata vsebuje grob tudi čudovito lepe slike in freske najslavnějšíh sodobnih kiparjev in slikarjev. Tudi v tla je vdolana slika iz samega zlata. To zadnje delo pa še ni dovršeno, ker je Roverano določil, da se mora grob zapreti, kakor hitro bo umrl njegov edini dedič. Ta njegov dedič je res umrl in od tedaj stoji grob zazidan.

Utrdba zletela v zrak.

V mestu Melilla, ki leži v španskem delu Maroka, je bilo več utrdb. V sredo se je v eni teh utrdb vnelo 20.000 kg smodnika, ki je razgnal utrdbo in del mesta. Dosedaj so izpod razvalin izvlekli nekaj 50 mrtvih. Pok je bil tako močan, da se je slišal daleč naokoli. Vlada je zaukazala najstrožjo preiskavo.

General z dežnikom.

Ko je bila na Kitajskem državljanska vojna, je bilo tam tudi nekaj ameriških čet, ki so varovale koristi ameriških državljanov. Po veljeval jim je general Butler, ki so ga tudi Kitajci imeli radi. Ko je od-

šel, so mu poklonili velik častni dežnik iz svile. Premer tega dežnika je meril 3 metre, palica je bila dolga pet metrov in pol. Pravijo, da je bil general dežnika zelo vesel.

Posledice viharja v Ameriki.

Dosedaj so oblastva pregledala eno četrtino opustošenega ozemlja v Portorico in so ugotovila, da je vihar porušil 35.450 hiš. Število ranjenih znaša 2361. Nad 150.000 ljudi je brez hrane in strehe in mora država skrbeti zanje. To so številke iz enega samega dela.

Tržne cene

dne 2. oktobra 1928.

Česnik kg L. 0.70—0.80; sveže zelje L. 0.80—1; kumare L. 0.60—0.80; čebula L. 0.60—0.80; rdeča pesa L. 1.20—1.30; neoluščen fižol L. 2 do 2.60; salata L. 1.60—1.80; indivija L. 1.60—1.80; jajčniki L. 1—1.20; krompir L. 0.70—0.80; paradižniki L. 1.20—1.60; redič L. 1.60—3; špičača L. 1—1.40; fižol stročnik L. 2.40—2.60; vrzote L. 1.20—1.40; bučice L. 2.20—2.40; limoni kos L. 0.30 do 0.50; jabolka kg L. 1.20—2.40; hruške L. 1.40—2.80; breskve L. 1.60—5.60; češplje L. 2—2.60; nazmizno grozdje L. 1.60—2; grozdje »Moscato« L. 2.40—2.80; grozdje »Palestina« L. 2.20—2.60; sveže maslo L. 15—16; presno maslo L. 17 do 18; mleko liter L. 1—1.10; skuta kg L. 4; jajca kos L. 0.60—0.70.

Valuta.

dne 2. oktobra 1928. si dobil:

za 100 franc. frankov	74.67 do 74.97	Lir
za 100 belg. frankov	264 — do 268. —	"
za 100 švic. frankov	367.25 do 369.25	"
za 100 češ.-slov. kron	56.57 do 56.87	"
za 100 dinarjev	33.50 do 33.80	"
za 100 nemških mark	453. — do 459. —	"
za 1 šterling	92.70 do 92.90	"
za 1 dolar	19.06 do 19.12	"
Novci po 20 frankov	72.50 do 74.50	"
za 100 avst. šilingov	266.50 do 272.50	"

Benečijske obveznice

dne 2. oktobra 1928: 72.20.

Darovi.

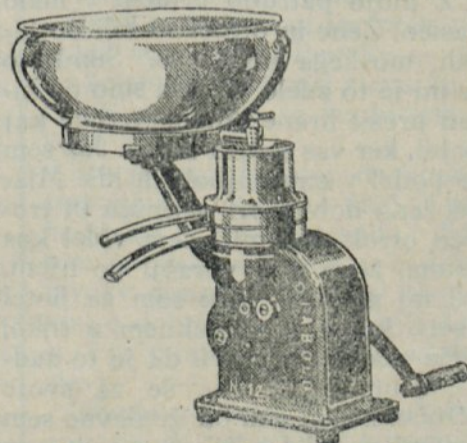
Za Sirotišče sv. Družine: Ob priliki poroke velec, gospice Josipine Pavlica in gospoda Emilija Zorzononi darovali 50 L; razglednice 12 L. Srčna hvala vsem dobrotnikom!

Ko kupuje »Pekatete«, ki zavite so v pakete, modro reče Jožek mali: »Dobra reč se sama hvali!«

Nekaj za čč. gg. duhovnike.

Najnovejši (1927) Pustetov brevir, 4 zv. 18°, iz boljsega usnja, zlata obveza, z usnj. futorialom in vsemi dodatki, izvirna, Pustetova vezava — še čisto kot nov (nekaj mesecev rabljen), ugodno na prodaj. Naslov in najučnejša pojasnila dobé interesenti v upravi pod »Najnovejši brevir«.

Stavbena parcela na lepem kraju v bližini severne postaje v Gorici je na prodaj. Naslov pove uprava »Goriške Straže«.

Pojasnila prebivalcem poriške pokrajine dajejo zastopnik tvrde:

Vittorio Jonson - Gorica, Via Contavele 4-II. in Josip Kovačič, trgovina, Idria pri Bači 94

ZAHVALA.

Podpisani se tem potom zahvaljujem slavni zavarovalni družbi LA FONDARIA ter njenemu glavnemu zastopniku g. Dragotinu Starcu iz Radovelj za hitro in točno mi izplačano odškodnino po požaru, kateri mi je vpepelil poslopje z vso premičnino in živino. — Toplo priporočam vsem posestnikom to najcenejšo in najkulantnejšo zavarovalnico.

Kavčič Franc, Lipa pri Komnu 34.

Sprejem eno ali dve dijakinji na stanovanje. Več pove uprava »Goriške Straže«.

Pozor! Mizar, prodam spalne sobe od L. 800—900, z marmorjem L. 250 več; omare L. 185, postelje L. 90, iz trdega lesa L. 110. Naslov pri upravi »Goriške Straže«.

Krojaški pomočnik dobro izučen, nekoliko tudi v prikrsovanju, išče službe na deželi. Naslov pove uprava »Goriške Straže«.

Andrej Pahor, trgovec in posestnik v Prvačini, Imam v zalogi še 150 hl pristnega domačega vina, katerega prodam po najnižji ceni.

Nagrobne spomenike lastnega kamnoloma ima v zalogi po nizkih cenah Anton Guštin, kamnosek na Repentabru. Izvršuje spomenike tudi iz črnega kamna po vsakršnem načrtu.

Moderna zlatarna, Corso Verdi števil. 13. — Birmski, poročni in krstni darovi po zmernih cenah. Popravila ur in zlatarskih predmetov izvršujem z jamstvom in hitro. Kupujem krone, srebro, staro zlato po najvišjih cenah.

Velika zaloga mrtvaških potrebščin: kompletne pogrebne opreme I. razreda od 300 lir naprej, II. razr. 200 lir, III. razr. 100 lir, otročji pogrebi od 25 lir naprej. J. Saksida, Dornberg 3.

ZDRAVNIK
Dr. Gresic Adalberto mladi
sprejema vedno v svojem ambulatoriju na Piazza Vittoria 14/I - Gorica nad lekarno Cristofolotti.

Zdravnik
za zobe in usta
Dr. LOJZ KRAIGHER
sprejema v GORICI
Piazza della Vittoria števil. 20
in v svoji podružnici
pri SV. LUCIJI števil. 35

Temeljita izraba mleka doma, v mlekarni in na planini je mogoča edino pomočjo posnemačnika

DIABOLO

ki je prvovrsten švedski svetovni izdelek, trepežen, priprost.

Plačuje se lahko v obrokih.

Večletno jamstvo tovarne. Krajevni zastopniki se iščejo. Ceniki in katalogi so brezplačno na razpolago.

KNUT JONSON, BOLZANO